

سرشناسه: باقری، محمد علی، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور: طب اصیل اسلامی (مبانی، مزاج شناسی، اصلاح تغذیه، نسخه های درمانی)
تألیف محمد علی باقری؛ تهیه و تدوین انتشارات راه سبز
مشخصات نشر: قم: راه سبز، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۶۰ ص.
شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۱۸-۰۱-۹ شابک جلد اول: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۱۸-۱۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

موضوع: پزشکی اسلامی

موضوع: گیاهان دارویی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ط ۲ ب ۲ / ۱۲۸ R

رده بندی دیویی: ۶۱۰ / ۹۱۷۶۷۱

شماره کتابشناسی: ۳۶۸۲۶۲۴

E-mail: Rahesabz55@gmail.com

طب اصیل اسلامی (جلد اول)

حکیم محمد علی باقری

تدوین و تنظیم: انتشارات راه سبز

ناشر: راه سبز

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۱۸-۱۹-۴

کلیه حقوق متعلق به ناشر است.

مراکز بخش:

۱- قم، شهر پردیسان، خیابان البرز، کوچه ۱۵، پلاک ۱۶، تلفن: ۰۹۱۰۰۹۴۲۲۶۹

۲- قم، نیروگاه، انتهای توحید ۶، عطاری حیان، تلفن: ۰۲۵۳۸۸۲۲۸۳۲

۳- قم، نیروگاه، میدان توحید، ۲۰ متری مالک اشتر، بین کوچه ۱۰ و ۱۲، عطاری امین، تلفن: ۰۲۵۳۸۸۲۲۰۴۳

۴- تهران، بلوار شهران، جنب بانک مسکن، مجتمع قائم، پلاک ۹۱ طبقه اول، واحد ۵

کلینیک پزشکان سنتی اسلامی حکمت، تلفن: ۱۵-۱۴ ۴۷ ۳۵ ۴۴-۲۱ و ۰۲۱-۴۴۳۲۹۵۰۲

۵- زرنند کرمان، تلفن: ۰۹۱۳۲۴۰۲۶۳۵

طب اصیل اسلامی

www.ketab.ir

دورنمای کتاب

۱۳	فصل اول: احیای طب اصیل اسلامی
۳۱	فصل دوم: مکتب های طبی
۵۱	فصل سوم: جایگاه طب اصیل اسلامی
۸۹	فصل چهارم: مراحل درمان با طب اصیل اسلامی
۱۲۱	فصل پنجم: اصلاح تغذیه
۱۶۱	فصل ششم: مزاج شناسی و مزاج درمانی
۱۹۹	فصل هفتم: نسخه های درمانی
۳۱۹	ضمیمه یک: جدول الفبایی طبیعت و مزاج مواد خوراکی
۳۳۵	ضمیمه دو: جدول الفبایی مصلح های مواد خوراکی

پیشگفتار

طب در نگاه ما با باورهای انسان معاصر و حتی انسان در قرون گذشته متفاوت است لذا در مطلع سخن مناسب است با مفهوم واژه‌های " طب " ، " اصیل " و " اسلامی " آشنا شویم.

طب؛ توجه لازم و کافی به مجموعه نیازهای فکری، روحی و جسمی است. **اصیل؛** ناظر به اصالت داشتن این طب است. بدین معنا که در این مکتب طب، فکر، طرح و عمل بر مبنای امر خدا، رسول و ولی است و چون امر رسول و ولی چیزی جز همان امر خدا نیست می‌توان گفت که همه چیز طب اصیل از امر خدا و وحی الهی سرچشمه می‌گیرد.

اسلامی؛ این واژه می‌گوید در طب اصیل همه - از جمله طبیب - در مقابل امر خدا تسلیم هستند و دین و آیین اسلام روش برخورد صحیح، علمی، قانونمند و هماهنگ با خدا، با خود، با جمع، با جامعه، با طبیعت و با کل هستی را ارائه می‌دهد.

بنابر این منظور ما از " طب اصیل اسلامی " توجه به مجموعه نیازها بر اساس امر خدا و برخورد روشمندانه با خود، خدا و کل هستی و تسلیم بودن در مقابل اوامر الهی است.

وقتی ما در حوزه طب اصیل اسلامی تلاش می‌کنیم تا به شناخت صحیح از خود و نیازهایمان دست پیدا کنیم باید بدانیم که راهنمای اصلی ما همان آفریدگار ماست که ما و نیازهای واقعی ما را می‌داند و اگر در این باره به رسالت و ولایت هم رو می‌آوریم بدان دلیل است که رسولان و اولیای الهی معصومند و هر آنچه در قول و عمل و امضای آنان مشاهده می‌کنیم همه از ناحیه خداوند است.

طب اصیل اسلامی

در طب اصیل اسلامی تجربه‌ها و توصیه‌های بومی برخاسته از افکار و عقاید غیر الهی و وحیانی و نیز استحسان‌های شخصی راه ندارد و همین، نقطه افتراق "طب اصیل" از سایر مکاتب طبّی - حتی از طب سنتی - است. ما در طب اصیل اسلامی دنبال تجربه کلام الهی هستیم و تنها در مواردی سراغ تجربه یافته‌های اشخاص - و حتی اطباء - می‌رویم که مضطر باشیم و دستمان از دامان ولیّ کوتاه باشد.

البته ما تجربه اشخاص را نیز به دین ارجاع می‌دهیم و آن را با ملاک‌ها و معیارهای دینی محک می‌زنیم. برای این کار باید سراغ دستورها و آموزه‌های دین برویم و به این امر توجه شایانی داشته باشیم.

ما ده‌ها هزار حدیث طبّی داریم که امید می‌رود توسط محققان و پژوهشگران در دائرة المعارف کامل و جامعی عرضه گردد و با نگاه عالمانه و روش اجتهادی مورد استفاده و استناد قرار گیرد.

هر چه سراغ علم طب اصیل برویم و مسائل را دقیق‌تر کالبدشکافی کنیم طبیعی است که استقبال جامعه از این طبّی بیشتر خواهد بود.

نگاه طب اصیل به مسائل

نوع نگاه طب اصیل به مسائل غالباً با نوع نگاه سایر مکاتب طبّی متفاوت است و همین امر حاکی از غنای این مکتب متعالی طبّی است و قهراً باعث جذب قلوب به این طبّ می‌گردد. به عنوان نمونه ما به تلقی طب اصیل از "بیماری"، "سلامتی" و "درمان" اشاره می‌کنیم و ان شاءالله در جلد‌های بعدی این مجموعه به شکل مبسوط به این سه مسأله و موارد گوناگون دیگر خواهیم پرداخت.

در مکاتب طبّی - از جمله طب سنتی که خود را یک سر و گردن از سایر مکاتب بالاتر می‌داند - این عناوین به شکل صحیح و کامل تعریف نشده است.

منظور ما از تعریف صحیح و کامل تعریفی است که دوازده شرط زیر را دارا باشد:

پیشگفتار

جامع، کامل، ثابت، مطلق، پایدار، علمی، کاربردی، آسان، مستند (به کلام خدا و رسول و ولایت)، هماهنگ (با هستی)، قابل قبول و غیرقابل نقد برای مخالف (ولایت) و موافق.

الف: سلامتی

سالم کسی است که باایمان، باتقوا، بافرهنگ و آگاه به مسائل زمان خویش باشد و انسان زمانی به ایده آل سلامتی می‌رسد که به همه استعدادهایش خوراک لازم، کافی و مناسب بدهد و این ممکن نیست مگر در چارچوب توجه و حرکت بر اساس اوامر خداوند متعال.

بنابراین ممکن است فردی از نظر سایر اطبا - چه مدرن و چه سنتی - سالم ولی از نگاه متخصصان طب اصیل، بیمار باشد.

ب: بیماری

از نگاه طب اصیل اسلامی، بیماری یعنی عدم شناخت انسان از مجموعه غرایز و استعدادهای متراکم و ظرفیتهای وسیع خود و نظام حاکم بر هستی و عدم آگاهی از الله و اسما و صفات متعالی وی.

انسان فقط کلیه، کبد، قلب، مغز، معده، روده، چشم، گوش، عضله و از این نمونه نیست بلکه در وجود انسان، عقل، احساس، وهم، خیال، شهوت، بخل، حسد، حرص، طمع، حب، بغض، خشم، غیرت، تعصب و دهها مورد از این قبیل هم وجود دارد و هر یک از اینها خوراک مخصوص خود را می‌خواهد و اگر در تغذیه سالم آنها خللی وارد شود از نگاه طب اصیل اسلامی آن فرد، بیمار است هرچند از نظر جسمانی سالم باشد.

همچنین بر اساس آموزه‌های دینی خداوند هزار و یک اسم دارد و اسماء و صفات الهی همه موجودات را پر کرده است. وقتی ما نمی‌دانیم این که هزار و یک اسم الهی وجود ما را پر کرده است به چه معناست خود این جهل، تولید بیماری می‌کند بلکه عین بیماری است.

بنابراین از نگاه طب اصیل همه ما همواره بیمار هستیم و طیب فقط ذات مقدس احدیت است.

علت بیماری در طب اصیل یکی از سه چیز است:

۱. **ابتلاء و آزمایش:** وقتی معلم از شاگردانش امتحان می‌گیرد اگر آنها بر اساس مطالبی که از وی آموخته‌اند پاسخ دهند از امتحان موفق و سربلند بیرون می‌آیند. اگر علت بیماری انسان، ابتلاء و آزمایش الهی باشد و او در چارچوب فرمول‌های الهی (واجبات، مستحبات، محرمات و مکروهات) عمل کند از آزمایش الهی سربلند بیرون می‌آید و درمان می‌گردد.

۲. **کیفر و مجازات:** بعض اوقات انسان گناه و خطایی مرتکب می‌شود و چون خداوند دوست ندارد آبرویش را ببرد و یا در آخرت عذابش کند او را به بیماری مبتلا می‌کند. کیفر در حقیقت لطف خداوند و عامل بیداری و بازگشت فرد خاطی و عاصی به سوی خداست.

اگر علت بیماری کیفر باشد حتی اگر تشخیص بیماری و تجویز دارو دقیق باشد و بیمار از توصیه‌های طبیب سرپیچی نکند درمان نیاز به گذشت زمان دارد و تا تحقق کیفر به طول خواهد انجامید و ما از مدت آن اطلاع نداریم. لذا اگر دو بیمار با شرایط یکسان و با داروی واحد یکی به سرعت و دیگری پس از گذشت چند ماه بهبود می‌یابد بدان جهت است که علت بیماری یکی، ابتلا و آزمایش و علت بیماری دیگری کیفر و مجازات بوده است و ما از آن بی‌خبر بودیم.

۳. **فرا رسیدن اجل حتمی (مرگ):** اگر این مسأله علت بیماری باشد بهترین تشخیص‌ها، بهترین تجویزها و بهترین مراعات‌ها نیز کارساز نیست.

همچنین در نگاه طب اصیل اسلامی وضعیت ایمانی بیمار نیز در درمان و مدت درمان مؤثر است.

د: درمان

مکاتب طبّی هنوز از درمان، تعریف جامع و کاملی ارائه نداده‌اند. مثلاً دانشمندان و اطبایی که در حوزه طب مدرن شیمیایی سالیان متمادی زحمت کشیده‌اند می‌گویند: اگر ما عارضه تپش قلب را از قلب فرد مبتلا به آن و نیز درد را از او زایل کنیم این فرد، درمان شده است و اطبای سنتی می‌گویند اگر قدمی فراتر بگذاریم و کاری کنیم که قلب این شخص دوباره دچار این عارضه نگردد این فرد، درمان شده است اما طب اصیل به این مقدار اکتفا نمی‌کند بلکه می‌گوید ما باید کاری کنیم که هزار و یک اسم الهی این قلب را پر کند. در این صورت است که از این قلب به هر یک از اعضا، هزار و یک نوع خوبی منتقل می‌شود.

بنابر این از نظر طب اصیل اسلامی اگر قلب، عارضه و درد نداشته باشد و هرگز هم دچار هیچ عارضه و دردی نگردد ولی این قلب به هر عضو، هزار و یک بهره نرساند این فرد، بیمار است.

در زمینه طب اصیل اسلامی مسائل فراوانی وجود دارد که امیدواریم به یاری خداوند متعال در این کتاب و مجلدات بعدی این مجموعه، با دقت آنها را بررسی و کالبدشکافی کنیم.

امروز به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی و رهبری‌های امام راحل عظیم الشان "رحمة الله علیه" و هدایت‌ها و حمایت‌های مقام عظمای ولایت حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای "زید عزّه الشریف" گرایش به طب اصیل اسلامی روز به روز رو به تزاید است و امید می‌رود به لطف الهی و عنایت معصومین علیهم السلام این مکتب طبّی به جایگاه واقعی خویش بازگردد و بر همه مکاتب طبّی فایق آید و با حاکمیت اسلام در این حوزه، قلوب شهدا و اولیای الهی مسرور گردد.

طب اصیل اسلامی

ما در این جلد تا اندازه‌ای به ویژگی‌های طب اصیل اسلامی و وجوه افتراق آن با سایر مکاتب طبی پرداخته‌ایم و با ارائه منشور احیای طب اصیل اسلامی مسیر بازگشت به این طب الهی را ترسیم کرده‌ایم و از سیاست‌های دشمن در حوزه طب - که در قالب طب مدرن شیمیایی ارائه می‌گردد - پرده برداشته‌ایم و کوشیده‌ایم به روش‌های کاربردی در حوزه درمان و اصلاح تغذیه به اجمال بپردازیم.

به یاری خداوند در جلدهای بعدی این مجموعه به طور مبسوط به ارتباط طب اصیل اسلامی با حوزه‌های کوناگون - از جمله فرهنگ، تمدن، هنر و معماری - خواهیم پرداخت و به شاخصه‌های طب مدرن شیمیایی و سیاست‌های دشمنان اسلام و شیوه‌های سلطه آنان بر جهان - از جمله جهان اسلام - بیش‌تر خواهیم پرداخت و نسخه‌ها و روش‌های درمانی قوی‌تر و مبسوط‌تر برای درمان بیماری‌ها - به ویژه بیماری‌های صعب‌العلاج - بر اساس طب اصیل اسلامی ارائه خواهیم داد.

امید که خوانندگان - و به ویژه صاحب‌نظران - با ارائه نظرهای خود به غنای هر چه بیش‌تر مباحث کمک کنند و در احیای و گسترش طب اصیل اسلامی سهیم گردند.

من الله التوفیق

۲۲ بهمن ۱۳۹۳

محمد علی باقری